

Motion till riksdagen 2020/21:1482

av **Mats Wiking (S)**

Varningsmeddelanden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utryckningsfordon ska tillåtas att sända varningsmeddelanden begränsade i tid och rum men av stort värde för samhället och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Både Sveriges Radio och de kommersiella radiobolagen har krav på sig att sända Viktigt meddelande till allmänheten om en myndighet begär det. VMA är en tjänst som är av central betydelse för myndigheters möjligheter att snabbt informera allmänheten om olyckor, bränder, utsläpp eller annat som kan skada människor och egendom. VMA bryter sändningarna i det område som meddelandet gäller, och detta område kan vara stort. Det faktum att alla fordon är utrustade med en FM-mottagare gör att den verksamhet som de radioföretag som använder FM-bandet utför, hela tiden måste vägas mot andra samhällsviktiga intressen. Att sändningar bryts av varningsmeddelanden innebär en form av inskränkning i radioföretagens verksamhet, men samtidigt har nyttan för samhället bedömts som mycket större.

Bättre säkerhet för blåljuspersonal och bilister

Att arbeta i trafiken innebär många risker. Nästan var tredje dödsolycka i arbetet sker på vägarna och de allra flesta trafikolyckor beror på den mänskliga faktorn. Blåljuspersonal är en extra utsatt grupp som både vid utryckningskörning och arbete på väg vid exempelvis en trafikolycka riskerar att skadas i sitt arbete. Trafiksäkerhet är en av de största arbetsmiljöfrågorna för dessa grupper.

En av grundorsakerna till att olyckor inträffar under utryckningskörning och arbete på väg är att bilister i närområdet för sent uppmärksammar blåljuspersonalens arbete. Det finns ett stort värde i att kunna varna enskilda fordon för att blåljusfordon är på ingående eller att en olycksplats finns alldeles framför.

Ny teknik för blåljusfordon

Nu finns en teknisk tjänst som gör det möjligt för blåljusmyndigheternas utryckningsfordon att varna framförvarande bilister om att en utryckning är på väg och att de måste ge plats. Varningen aktiveras inne i utryckningsfordonet och når bara de bilar som befinner sig alldeles i den direkta närheten. Det sker via en RDS-signal som skickas från utryckningsfordonet till bilisterna, vilket möjliggör ett kort varningsmeddelande om inkommande utryckningsfordon som bilisten hör via sin bilradio.

Tekniken är svensk och alldeles ny. Den testas i flera länder, exempelvis i Spanien där den används av ett antal ambulanser och i Finland där företaget tillsammans med tillståndsmyndigheten gemensamt arbetar för att utvärdera den. Även i Tyskland är test och ett möjligt permanent tillstånd på gång. De tyska radioföretagens samarbetsorganisation har gett klartecken eftersom ”det handlar om individuella varningsmeddelanden som sänds sporadiskt vid behov”. Genom att varningstjänsten bara berör bilar i det absoluta närområdet, radioapparater som inte sitter i bilar nås exempelvis inte av signalen, bedöms den inte störa de tyska radiobolagens verksamhet i nämnvärd omfattning.

I Sverige har Statens väg- och transportforskningsinstitut i en studie konstaterat att väsentligt fler bilar flyttar på sig om de får ett varningsmeddelande jämfört med om bara blåljusen användes. De kör också undan drygt tre gånger snabbare

I Sverige har det dock varit stora problem med att få tillstånd för större försök trots ett stort intresse från ett antal ambulans- och räddningskårer, vilket är beklagligt med tanke på nyttan med tjänsten och det internationella intresset för en svensk uppfinning.

Mats Wiking (S)